

A magyarországi közbeszerzések átláthatósága

Ligeti Miklós

Transparency International Magyarország

info@transparency.hu

miklos.ligeti@transparency.hu

Közbeszerzések a számok tükrében

Közbeszerzések összértéke

- 2012 1 333,5 milliárd forint
- 2013 2 394,3 milliárd forint (80%-os növekedés)
- 2014 2 135,9 milliárd forint (10%-os csökkenés)

EU társfinanszírozású közbeszerzések összértéke

- 2012 731 milliárd forint
- 2013 1462 milliárd forint
- 2014 1051 milliárd forint

Közbeszerzések összértéke a GDP arányában

- 2010 5,5 %
- 2011 5,2 %
- 2012 4,7 %
- 2013 8,2 %
- 2014 6,7 %

Nemzeti Korrupcióellenes Program

„Hazánkban európai összehasonlításban is átfogó a közbeszerzési ellenőrzési rendszer”

- Hatályos közbeszerzési szabályozás: átláthatóság, eljárások egyszerűsítése
- Közbeszerzési adatbázis: közbeszerzési dokumentumok kereshetősége és nyilvánossága
- EU: hatékony szankciók hiánya → közzétételi kötelezettség kijátszható
- Szabálysértés esetén bírság kiszabását eredményező jogorvoslati eljárás
- Több mint tíz állami szerv hivatalból kezdeményezheti a KDB eljárását
- Új közbeszerzési törvényben az antikorrupciós szempontokat fokozottan érvényesíteni kell
- Biztosítani kell
  - a nyilvánosság hatékony és széleskörű tájékoztatását
  - a közbeszerzésekkel kapcsolatos adatok megismerhetőségét

ÚJ Kbt. – parlamenti expozé

„Teljesen új alapokra helyezzük a közbeszerzés szabályait”

- Átláthatóság és a verseny növelése a közpénzek felhasználása terén
- A legalacsonyabb ár szempontja helyett értékalapú közbeszerzések
- Csökkennek a bürokratikus terhek
- Jelentősen csökken az üzleti titok köre
- Egyszerűsödik a jogorvoslat lehetősége
- Jövőre: elektronikus közbeszerzési rendszer

A közbeszerzések átláthatósága – külföldről

OECD 2015 (A növekedés jegyében)

- A közbeszerzések területén erősíteni kell az átláthatóságot, valamint a versenyt

Európai Unió korrupció elleni jelentése

- Magyarországon a közbeszerzések közel felében egyszereplős verseny zajlik
- Tárgyalásos eljárás esetén ez az arány 61%

Európai Unió 2015-ös országjelentése

- Hiányzik a verseny és az átláthatóság a közbeszerzések terén
- „Szoros szerződéses kapcsolatok” az „üzleti és a politikai elit között”
- Súlyos korrupciós kockázat a közbeszerzések hiányos szabályozása
- A korrupció miatt sérülnek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvei
- A közbeszerzések „átláthatóságát biztosítani hivatott szabályok alkalmazása sokszor sikertelen”

A közbeszerzések átláthatósága a TI Magyarország szerint

Előrelépés

- Az ajánlattevők szűkebb körben hivatkozhatnak üzleti titokra
- Bővül a közbeszerzési adatbázisban közzéteendő közérdekű adatok köre

Három ajánlatos közbeszerzés

- Jelenleg 25/150 millió forintig
- Új Kbt.:
  - 18/100 millió forintig
  - építési beruházások 500 millió forintig nyílt verseny és hirdetmény közzététele nélkül

Nemzetbiztonsági beszerzések

- Zárt/verseny nélküli közbeszerzések
- Kormány/önkormányzatok indokolatlanul alkalmazzák
- Kiválasztás titkos céglistáról
- NATO Beszállítói Információs Honlap
http://www.natotender.gov.hu/aktualis_nato_beszallitoi_ceglista/
- Új Kbt.: nem lehet számítani a jelenlegi gyakorlat felülvizsgálatára

A közbeszerzések átláthatósága a TI Magyarország szerint

Jogorvoslati rendszer

- 2012. jogorvoslati díjak megemelése → megemelt jogorvoslati díjak megnehezítik a jogorvoslat igénybevételét
- Új Kbt.: nem lehet számítani a jogorvoslati díjak mérséklésére

Új. Kbt. társadalmi vitája

- Véleményezési határidő: április 30. → május 15. → május 19.
- TI:
http://transparency.hu/uploads/docs/transparency_international_ukbt_velemenyezes_20150519.pdf
- Parlamenti benyújtás: május 19

Túlárazott EU projektek? – egy bizottsági határozat utóélete

EU 2015. április 10-ei határozata

(<https://drive.google.com/file/d/0B1wmz0T9gj7CckVTb1A3M0xsOWs/view?pli=1>)

- Gazdasági Operatív Program egyes projektjeinél a
  - „műveletek kiválasztására alkalmazott eljárások” hiányosak voltak
  - „a költségvetések megvizsgálásakor nem jártak el kellő körültekintéssel”
- Magyarországi intézményrendszer „működésében súlyos hiányosságok tapasztalhatók”
- Megkérdőjelezhető a „kifizetések megalapozottságának igazolására vonatkozó eljárások megbízhatósága”
- A magyarországi „irányító hatóság nem tárt fel nem elszámolható kiadásokat” a túlárazott projektek ellenőrzése során

Túlárazott EU projektek? – egy bizottsági határozat utóélete

TI Magyarország

(http://transparency.hu/uploads/docs/Level_Lazar_Janosnak_0423.pdf)

- A kormány, akár büntetőjogi eszközökkel is derítse ki, hogy ki felel a korrump és pazarló EU-s pénzfelhasználásért

Miniszterelnökség válasza

(http://transparency.hu/uploads/docs/miniszterelnokseg_valasza_20150529.pdf)

- A „szabálytalansági gyanúkat ki kell vizsgálni, a megfelelő jogkövetkezményeket alkalmazni kell, de azok eltérőek lehetnek annak függvényében, hogy az érintett vállalkozások célja a projekt-önerő finanszírozása vagy az uniós pénzek eltüntetése volt.”

OLAF 2014-es jelentése

(http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-olaf/2014/olaf_report_2014_en.pdf)

- A magyar hatóságok 2014-ben nem jeleztek szabálytalanságot az EU csalás elleni hivatalának

OLAF Jelentés 2014

Tagállam	2014	
	Hivatalos szervek bejelentései	Magánszervezetek bejelentései
Belgium	28	25
Bulgária	5	54
Csehország	4	17
Dánia	0	2
Németország	10	25
Észtország	0	0
Írország	0	5
Görögország	4	27
Spanyolország	4	52
Franciaország	5	14
Horvátország	0	9
Olaszország	7	35
Ciprus	2	3
Lettország	0	5

Tagállam	2014	
	Hivatalos szervek bejelentései	Magánszervezetek bejelentései
Litvánia	2	1
Luxemburg	2	2
Magyarország	0	28
Málta	0	1
Hollandia	3	6
Ausztria	2	2
Lengyelország	2	50
Portugália	2	7
Románia	6	73
Szlovénia	1	2
Szlovákia	1	11
Finnország	0	3
Svédország	0	0
Egyesült Királyság	4	14

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET